

Ammattiliitto Pron lausunto hallituksen esityksestä laiksi tutkintojen ja muun osaamisen viitekehukseksi

Ammattiliitto Pro pitää tärkeänä, että koulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyttä ja tutkintojen vertailtavuutta parannetaan annettavalla lailla. Tutkintojen ja osaamisen viitekehys tuo suomalaisen koulutusjärjestelmän mukaisten tutkintojen ja muun osaamisen näkyvämmäksi ja siten parantaa liikkuvuuden edellytyksiä.

Ammattiliitto Pro pitää kuitenkin esityksessä huonona, että esityksessä rajataan;

1. vahva työelämässä hankittu osaaminen, joka näytetään työpaikoilla näyttötutkintojärjestelmässä erikoisammattitutkintotasoisena, kategorisesti EQF -pisteytyksessä alempi arvoiseksi kuin ammattikorkeakoulu- ja kandidatasoiset yliopistotutkinnot.

2. tutkintojärjestelmästä poistuneita tutkintoja ei asemoida vaikka esimerkiksi teknikkokoulutuksen hankkineita toimii työelämässä kymmeniä tuhansia.

Keskeistä lausunnossamme:

Hallituksen esitys on lähtökohdiltaan muutoin tasapainoinen mutta sen sisältö on voimakkaasti ammattikorkeakoulujen sekä toisen-asteen välistä eroa korostava. Esityksen johdannon yleisperusteluissa todetaan esityksen pohjautuvan Sipilän hallitusohjelman koulutuskirjauksiin, jossa tutkintojen ja osaamisen viitekehys tuo osaamista näkyvämmäksi. Pidämme osaamisen korostamista ja tunnustamista erittäin tärkeänä niin kansallisessa kuin kansainvälisessä kontekstissa.

Pro haluaa erityisesti kiinnittää huomion siihen, että vaativissa erikoisammattitutkinnoissa osoitetaan työelämän tarpeiden mukaisesti kohdennettua vaativaa ammattiosaamista, joka on syvällistä ammatin hallintaa ja monialaista osaamista. Usein tämä osaaminen muodostuu ammattikorkeakoulusta valmistuneille henkilöille vasta työelämässä monen työskentelyvuoden jälkeen.

Osaamisen ja tutkintojen viitekehystä valmistellut työryhmä vuonna 2009 esitti vaativien erikoisammattitutkintojen sijoittamista tasolle 6. Tämä oli huomioitu myös aiemmassa hallituksen esityksessä laiksi tutkintojen ja osaamisen viitekehukseksi 165/2010.

Ammattiliitto Pro katsoo, että työelämässä hankittua erityisosaamista voidaan korostaa vain asettamalla vaativat työelämässä suoritettavat erikoisammattitutkinnot samalle tasolle kuin ammattikorkeakoulu- ja kandidatasoiset yliopistotutkinnot. Samalla tämä toimenpide purkaa ammatillisen ja ammattikorkeakoulun välistä raja-aitaa, joka osaltaan parantaa työvoiman ja opiskelijoiden liikkuvuutta, ammatillisen koulutuksen tarjontaa ammattikorkeakouluissa sekä parantaa näiden tutkintojen suorittaneiden asemaa työmarkkinoilla koko Euroopan alueella.

Pro pitää viitekehysten linjausta ongelmallisena jossa tutkintojärjestelmässä poistunutta tutkintoa ei asemoida. Tämä heikentää sellaisten työelämässä toimivien henkilöiden asemaa, joilla ei ole hankittu nykyisen tutkintojärjestelmän mukaista koulutusta. Näin ollen esityksessä tulisi huomioida myös tutkintojärjestelmästä poistuneet tutkinnot ja niiden asemointi.